

Požar pri Elanu na Brnci

Produkcija ni ogrožena

Šok pri Elanu. V ponedeljkovih popoldanskih urah so v beljaški okolici zatulile sirene: tovarna smuči Elan na Brnci je gorela. Trinajstim požarnim brambam je v razmeroma kratkem času uspelo omejiti požar in rešiti veliko produkcijsko halo, skladišče ter upravni trakt, do tal pa sta pogorela sanitarni trakt in ena hala, poškodovana je bila tudi streha.

Gašenje požara je kljub vzornemu gasilskemu načrtu podjetja bilo zelo zahtevno in nevarno, kajti v tovarni so shranjene velike količine lakov in drugega sintetičnega materiala, ki ga potrebujejo pri produkciji smuči in snežnih desk. Prvotna vest, da je uničen tudi upravni trakt in s tem pretežen del dragocene dokumentacije, hvalabogu ne drži. Že v torek ob devetih zjutraj je poslovodja Vili Moschitz obvestil javnost, da je produkcija spet stekla. Seveda bojo delovni pogoji

nekaj časa zelo otežkočeni, zastoja v produkciji, ki so se ga vsi bali, pa ne bo.

Vzroki požara še niso docela znani, verjetno ga je sprožil tehničen defekt. Ogenj je izbruhnil v sušilnici smuči in se bliskovito začel širiti v podjetju. Gasilci so se v glavnem – in to uspešno – omejili na varovanje ostalih objektov in hal. Škode je približno osem milijonov šilingov.

Totalen požar bi brnški Elan, ki trenutno zaposluje skoraj 300 sodelavcev in s tem sodi med največje proizvajalce alpskih smuči, pri snežnih deskah (snowboard) pa je slej ko prej glavni producent tako imenovanih nobelznamk, hudo prizadel. Ne samo, da je podjetju končno uspel prodor v avstrijski ski-pool, letos so tudi knjige z naročili polne. Lani so na Brnci proizvedli 250.000 parov alpskih smuči in 120 tisoč komadov snežnih desk,

Sliki: Eggenberger

promet pa je znašal okoli pol milijarde šilingov.

Ker naročila rastejo in s tem tudi produkcijske potrebe, so na Brnci že dalj časa načrtovali dodatno halo, ki jo bojo kljub požaru začeli graditi v nasled-

njih dneh. Gradnja bo stala okoli 100 milijonov šilingov.

Glavnina Elanovih smučk gre na japonsko, ameriško, nemško in italijansko tržišče, celoten dizajn nastaja v lastnih birojih na Brnci. Letos je pre-

cej avstrijskih smučarjev, med njimi Anita Wachter, Rainer Salzgeber, Thomas Sykora in Michael Tritscher prestopilo na elanke, pri skakalcih pa so elanke najbolj priljubljena znamka. *Franč Wakounig*

Dr. Peter Haderlapp novi župan – časten uspeh Franca Jožefa Smrtnika

ŽELEZNA KAPLA – Volitev novega župana preteklo nedeljo v Železni Kapli je sicer potrdila razmerje političnih silnic v občini, torej zmago socialdemokratskega kandidata, a obenem pomeni velik uspeh za kandidata Enotne liste Franca Jožefa Smrtnika. Kandidata VP in FP, Welz in Kerthova, sta doživela hud poraz.

V Železni Kapli so morali voliti novega župana, ker je dr. Dieter Haller z vstopom v deželno vlado moral oddati to funkcijo. Njegov naslednik je na podlagi izida nedeljskih volitev postal dr. Peter Haderlapp, ravnatelj na velikovski gimnaziji. Vsa namigovanja, da bi se morda le zgodilo presenečenje in bi socialdemokrati zgubili župana, so ostala to, kar so bila: namreč politikantska špekulacija. Kdor pozna Kapelčane, ve, da ne menjajo svojega političnega prepričanja kot drugod srajce ali nogavice in da dobro in pošteno delo pač obrodi sad. Poznavalci položaja so zadržano bili prepričani, da bo zadeva odločena že v prvem kolu – in tako se je tudi zgodilo.

Lepo vreme, dopusti in morda določena volilna apatija so pripeljali do tega, da je volilna udeležba z 79,4 odstotka bila sorazmerno nizka, od 1864 oddanih glasov jih je le 38 bilo neveljavnih.

Volilci so slededečo odločili:

za socialdemokratskega kandidata dr. Petra Haderlappa je bilo 1.069 ali 58,5 % volilcev (pičlih 10 % manj kot leta 1991 za dr. Hallerja); kandidata ÖVP Adolfa Welza je podprlo 263 oseb ali 14,4 odstotka (12 oseb manj kot leta 1991), kandidatka FPÖ Sabine Kerth je dosegla 52 glasov ali 2,0 odstotka (plus 1 glas). Ostane še kandidat EL Franc Jožef Smrtnik. Kot edini je na debelo pridobil glasove – in sicer skoraj deset odstotkov in se tako povzpela na 442 glasov ali 24,2 odstotka. Dobil je več glasov kot kandidata VP in FP skupaj. Leta 1991 je Smrtnik dobil 286 glasov ali 14,8 odstotka.

Po volitvah sta Haderlapp in Smrtnik seveda bila zadovoljna, mačka pa sta pestovala

Welz in Kerthova. Kandidat ljudske stranke je napovedal odstop še to jesen, kandidatka svobodnjakov pa je, kot vselej, krivdo za poraz zvrnila na druge, tokrat na »svoje« volilce, ki da so jo pustili na cedilu.

Haderlapp je obljubil nadaljevanje »uspešne politike dr. Hallerja«, Franc Jožef Smrtnik mu je ponudil sodelovanje, obenem pa je napovedal okrepjeno kontrolo v občinski sobi. Vsekakor je nedeljski uspeh tudi potrdilo za dosedanje delo EL v občinski sobi in spodbuda za prihodnost.

V imenu Zveze slovenskih organizacij je predsednik dr. Marjan Sturm čestital novoizvoljenemu županu dr. Petru Haderlappu in kandidatu EL Francu Jožefu Smrtniku za uspeh pri volitvah in obenem izrazil upanje, da bi konstruktivno sodelovala v smislu plodnega sožitja med večino in manjšino v kapelški občini.

Franč Wakounig

DR. MARIJA NOVAK-TRAMPUSCH:

Biro odprt za vse

Za izboljšanje strokovno-servisne ponudbe urada s posebnim poudarkom na upoštevanju slovenščine se je na uradni predstavitvi javnosti zavzela včeraj nova voditeljica deželnega manjšinskega biroja dr. Marija Novak-Trampusch. V ta sklop sodijo uradne ure na treh okrajnih glavarstvih, kjer je slovenščina tudi uradni jezik (Velikovec, Celovec-dežela, Beljak-dežela), nadalje obiski dvojezičnih občin in predstavitev delovanja urada med krajevnimi društvi. V smislu nemotenega in nekompliranega uporabljanja slovenščine pri okrajnih glavarstvih je nova voditeljica napovedala med drugim dvojezične formularje, ki naj olajšajo upoštevanje slovenščine pri uradovanju in tudi logistika pri uporabi slovenščine na občinskih uradih naj bi se bistveno izboljšala.

Za svoj biro si želi dodatno prevajalsko pomoč ali pa nastavitve dvojezičnih uradnikov pri okrajnih glavarstvih, kar bi bistveno razbremenilo prevajalsko dejavnost biroja. Namestnik vodje direktije deželnega urada dr. Anderwald je potrdil, da bojo pri prihodnjih razpisih ta zahtevek upoštevali. Novak-Trampuscheva je na kratko orisala delovne naloge biroja, kot so to izdelava stališč k osnutkom zakonov in odredb, ki zadevajo koroške Slovence, skrb za poslovne stike med deželo in manjšino in zvezno ravnanje ter manjšino, priprava in zbiranje strokovne dokumentacije, sem sodi tudi obširna knjižnica, ter prevajalska dejavnost v službi deželnih, okrajnih in občinskih uradov.

Anderwald je potrdil, da je odločitev o novi voditeljici padla avtonomno v deželni vladi, da pa so osrednje slovenske organizacije in tudi sosvet bili vključeni v diskusije. Nove voditeljice biroja pa vsled njene strokovnosti niso mogli preiti.

Z ugotovitvijo, da ni politična zastopnica koroških Slovencev, ampak voditeljica strokovno-servisne službe, ki je odprta za vse, je Novak-Trampuscheva zavrnila vsakršnje vpletanje biroja v notranje-slovenske politične diskusije, na primer o zastopstvu v deželnem zboru. *Franč Wakounig*

DVOJEZIČNO ŠOLSKO

Koroške (šolske) razmere tudi na Gradiščanskem?

Hrvatski akademski klub (HAK) prireja vsako leto v sodelovanju z lokalnimi kulturnimi društvi na Gradiščanskem Dneve hrvaške mladine. Letos so bili Dnevi mladine od 9. do 11. septembra v Cindrof (Siegenderhof) pri Železnem (Eisenstadt), kjer je tamkajšnja hrvaška tamburaška skupina pripravila zanimiv program.

Prvi dan, petek, je bil namenjen otroškim igram in šolskemu vprašanju, soboto so napolnili s športnimi dejavnostmi (nogomet) in nastopi raznih kulturnih skupin, v nedeljo so se pomenili predvsem o pomenu mladine pri oblikovanju evropskega integracijskega procesa.

Nov šolski zakon

V središču javne pozornosti na Dnevih mladine je bila šolska tematika na Gradiščanskem. Kot je znano, je avstrijski parlament sprejel julija tega leta nov manjšinski šolski zakon za Gradiščansko, ki je začel veljati s tem novim šolskim letom. Ta zakon pomeni za narodnostne manjšine na Gradiščanskem čisto novo šolskopolitično situacijo, ker imajo zdaj starši možnost, da objavijo svoje otroke od dvojezičnega pouka. Zaradi te situacije, ki je med prebivalstvom povzročila veliko razburjenje in nejasnosti, so organizatorji Dnevov mladine vabili na javno podijsko diskusijo »Dvojezična vzgoja v šoli«. Diskutanti na podiju so bili Tome Buketič, ravnatelj ljudske šole iz sosednjega Klimpuha (Klingenbach), Andreja in dr. Ewald Höld kot zastopnika staršev in dr. Vladimir Wakounig, pedagog-znanstvenik na celovski univerzi. Diskusije se je udeležilo lepo število mladine in odraslih, prisostovali pa so ji tudi nekateri lokalni politiki, med njimi cindrofski župan in deželni poslanec Walter Prior ter Oswald Kliković kot zastopnik struktur ljudske stranke.

V diskusiji so učitelji in starši svoje odklonilno stališče jasno povedali, saj je novi manjšinski šolski zakon samo kopija koroške šolske ureditve, ki nasprotuje interesom in potrebam prebivalstva v dvojezičnih občinah. Starši so svarili pred zaostrenim političnim vzdušjem, ker bo praksa odjave ustvarila čisto novo politično realnost po občinah. Pričakovati je, da bo prišlo do nestrpnosti tudi v tistih šolskih okoliših, ki so večinsko hrvaškovgovoreči. Prebivalstvu se bo enojezičnost ponujala kot izobraževalna zanimivost, saj »hrvaščina ni jezik svetske uglašenosti«. Starši so opozorili na to, da bo

novi zakon sprožil velik pritisk na družine, ki se ne bodo znale braniti proti odjavam, če bodo zajele vaške strukture. Učiteljem je novi zakon le toliko v navidezno izboljšanje, ker omogoča manjše razrede. Nikakor pa jim ne prinese prave reforme za vsakdanji dvojezični pouk. Nasprotno. V javnosti nastaja vtis, da je dvojezičnost manj vredna kot enojezičnost. Nekateri so svarili pred tem, da bi prišlo do tihega razdeljevanja šol, na dvojezične in enojezične. S tem bi nastalo vidno ločevanje šolarjev in šol po kriteriju odjav. Že zdaj so nekateri starši raje vozili svoje otroke v sosednjo šolo, če so se s tem izognili tudi hrvaškemu pouku. Nova zakonodaja odjave pa bo tako ravnanje celo vzpodbujala.

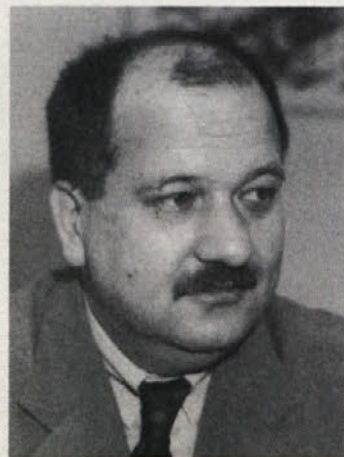
Dvoičnost politikov

Vladimir Wakounig je v svojih izjavah iz pedagoškega in socialonopsihološkega vidika zavrnil novi šolski zakon. Posebej je kritiziral dvoično zdržanje politikov, ki na eni strani govorijo o večjezični in odprti Evropi, na drugi strani pa s svojo konkretno politiko ne živijo dvo- in večjezičnosti. Rekel je, da je že samo poimenovanje »manjšinski šolski zakon« negativen političen signal. S pojmom »manjšinski šolski zakon« se ljudem vsiljuje tudi opredelitev do tega šolstva. Novo šolstvo ni več šolstvo za vse, ampak samo za manjšino. Za nasprotnike dvojezičnega šolstva bo novi zakon tarča napadov, ker jim bo šlo za to, da se bo čimveč otrok odjavilo od dvojezičnega pouka.

Nova šolska ureditev bo predvsem ob komunalnih in deželnih volitvah posebna tema, ki jo bodo politiki zlorabljali za pridobivanje glasov. Gradiščanski se obetajo koroške razmere, pa čeprav politiki zatrjujejo, da Gradiščanska ni Koroška. Za primer, kako politika pozitivno ocenjuje dvojezično vzgojo, je Wakounig orisal kanadske šolske modele. Kanadski politiki so na mešanih področjih uvedli takšno šolsko ureditev, kjer so se v prvih letih tudi večinski otroci izobraževali samo v jeziku manjšine. Šele v višjih razredih so se šolali v večinskem jeziku. Za tako šolsko ureditev so se odločili, ker so hoteli preprečiti, da bi izginila jezik in kultura manjšine. Tako jim je uspelo dati dvojezičnosti poseben družbeni ugled in pomen. Podobne šolske modele bi se dalo tudi preveriti na vseh avstrijskih dvojezičnih območjih, če bi politiki imeli več civilne korajže za nenavadne in perspek-

V preteklih tednih je prišlo do pomembnih izjav deželnih politikov. Predsednik socialdemokratov dr. Ausserwinkler se je izrekel za dvig pomena sosveta na deželni ravni in sicer tako, da bi deželni zbor spremenil svoj poslovnik, ki bi omogočil zastopnikom ZSO in NSKS (ali pa predsedniku in podpredsedniku sosveta) sedež v pododboru deželnega parlamenta za manjšinska in ustavna vprašanja. Tam bi lahko sprožala vsa vprašanja, ki se tičejo sožitja med večino in manjšino v deželi. Prav tako bi lahko na podlagi spremenjenega poslovnika deželnega zbora imel predsednik sosveta pravico, da govori v deželnem zboru. Predsednik ljudske stranke dr. Christoph Zernatto pa se je zavzel za etnično zbornico in uvedbo virilnega mandata za slovensko narodno skupnost v deželnem zboru. Obe stranki sta ustanovili delovno skupino, ki naj bi še jeseni preverila vse predloge in izdelala model politične par-

KOMENTAR

Piše dr. Marjan Sturm

se je najbolj zavzemala za mandat v deželnem zboru. Številke jasno kažejo, da le en (manjši) del manjšine sledi zahtevi po zajamčenem mandatu v deželnem zboru, ostali očitno zagovarjajo integrativni model, ki ga npr. prakticirajo ZSO, zeleni in socialdemokrati.

ZSO torej ne bo ovirala zastopstva v deželnem zboru

ima seveda svoje ideološke osnove. Za enega je temeljni element narodne zavesti npr. antifašistični odpor, liberalni individualizem, za drugega pa npr. katoliško versko prepričanje ali pa celo belogardizem. (Da ne bo nesporezuma, nikomur ne oporekam, da je veren in hodi v cerkev, prav tako pa mora biti tudi samoumevno, da je tudi tisti enakopraven Slovenec, ki tega ne počne.

Ideološko pojmovana narodna zavest pa na narodnostno mešanih področjih nujno vodi k delitvi na »narodne izdajalce in narodne priznavalce«. Prav zaradi tega je slovensko narodno gibanje na Koroškem (vštevši ZSO) prispevalo tudi svoj delež k delitvi ljudi po narodnostnih kriterijih in s tem tudi k nepotrebnemu izrinjanju ljudi, ki so pač pojmovali narodnost bolj liberalno.

Zato je zmotno mišljenje, ki ustvarja vtis, da je narodna skupnost in narodna zavest na narodnostno mešanih področjih nekaj ideo-

Sosvet o zastopstvu

Upoštevati je treba različnosti

ticipacije slovenske narodne skupnosti.

Prav zaradi tega sem zahteval ustavni službi zvezne in deželne vlade, da do naslednje seje sosveta pripravi izvedeniško mnenje o tem, kakšni modeli so izvedljivi na podlagi obstoječe ustave oz. kakšni modeli so izvedljivi brez spremembe ustave.

Na podlagi tega bodo lahko vsi politični faktorji odločali o vprašanju zastopstva. Na ta način bi lahko bila razprava o tem vprašanju rešena do konca letošnjega leta.

ZSO v tem vprašanju zastopa pragmatično stališče. Okoli 50% slovenskih funkcionarjev želi zastopstvo v deželnem zboru. (Pri temeljnem glasovanju se je odločilo 59% za »skupno demokratično zastopstvo«. Ker pa je bilo glasovanje dokaj pomanjkljivo, izhajam iz zgornjega odstotka.) V absolutnih številkah se je ob deželnozbornih volitvah odločilo 3327 volilcev za EL, ki so jo podprli domala vsi vidni funkcionarji slovenske desnice na Koroškem in ki

za tiste, ki to želijo, ob tem, da tudi EL in NSKS sprejmeta dejstvo, da pač velik del manjšine svoje interese vidi zastopane v integrativnem modelu. Na ta način bi lahko rešili to vprašanje, ki je razburkalo duhove v preteklih mesecih in letih.

Hkrati pa bi tako preprečili ponovitev usodne napake slovenskega narodnega gibanja na Koroškem, ki je v preteklosti iz ideoloških razlogov izrinjalo iz narodnostnega gibanja ljudi, ki pač niso ustrezali konservativni miselnosti takratnih političnih elit. Kdor ni hodil v cerkev, pač ni bil »pravi Slovenec«. Z modernizirano obliko iste konservativne miselnosti smo soočeni danes, ko nekateri spet ideologizirajo narodno skupnost in sicer tako, da skušajo preko zaostrene narodno-priznavalne prisile izriniti vse tiste, ki pač ne ustrezajo njihovim predstavam o narodni skupnosti in narodni zavesti. Na ta način bi potem narodna skupnost res štela le še 3.327 duš. Kajti narodna zavest, o kateri nekateri danes toliko govorijo,

loško nevtralnega. V resnici je idejnopolična diferenciacija tudi znotraj manjšine še kako prisotna. Ozko pojmovanje narodnosti dejansko podpira tendenco, ki jo na Koroškem dobro poznamo, da je število tistih, ki se ne prištevajo niti k prvi niti k drugi varianti narodne skupnosti in zavesti vedno večje, pa vendar govorijo tudi slovensko in jih lahko imenujemo dvojezične Korošce. Zato je edina možnost, da pač sprejmemo te idejnopolične razlike in najdemo obliko konstruktivnega usklajevanja stališč v obliki Koordinacijskega odbora. Ta bi moral usklajevati vsa vprašanja, ki se tičejo ohranitve slovenskega jezika in kulture. Ideološki elementi narodnosti in narodne zavesti pa naj se obravnavajo v organizacijah, ki imajo ustrezno formulirane programe. Taki programi pa imajo pravico do svojega načina organiziranja.

Manjšina, ki je tako šibka kot naša in ki živi v pluralistični družbi, lahko preživi le v odprtosti in ob upoštevanju različnosti.

tivne odločitve. Tako pa avstrijska izobraževalna politika glede dvo in večjezičnosti ravna v pravem nasprotju z znanimi izkušnjami in izsledki, je zaključil Wakounig.

»Pravica staršev«

Politika Walter Prior in Oswald Kliković sta zavrnila vsako politično odgovornost za ta novi zakon. Po njunem mnenju niso

politiki spisali novega šolskega zakona, ampak juristi v ministrstvu. Več ali manj sta oba zagovarjala pravico staršev, ker končno morajo že v lastnih družinah poskrbeti za to, da bodo otroci govorili hrvaško. Ne more biti demokratično, če bi manjšina narekovala, da se mora tudi večina učiti manjšinskega jezika, sta branila oba vidna politika novi šolski

zakon na Gradiščanskem.

Diskusija sama je pokazala, da bo za sožitje na Gradiščanskem napačno novo obdobje. Polariziranje med večino in manjšinami bo v bodoče potekalo preko novega šolskega zakona. Vsiljuje se vprašanje, če bodo gradiščanski Hrvati še naprej tako mirni in zadovoljni, kakor jih rada vidi avstrijska javnost.

POSOJILNICA BANK BOROVLE:

105-letnico bo praznovala v novih prostorih

Za svojo 105. obletnico si je Posojilnica Bank Borovlje, najstarejši boroveljski in spodnjerožanski denarni zavod, sama pripravila najlepše darilo: novo in reprezentativno bančno poslopje v osrčju Borovelj, na Glavnem trgu / Hauptplatz 16.

To soboto, 17. septembra ob desetih popoldne, bojo bančni prostori svečano odprti. Ta veliki podvig Posojilnici Bank Borovlje ni bil položen v zibel, ampak je sad trdega dela, podjetnosti in pripravljenosti za riziko.

1889 – Glinje

Začetki boroveljske posojilnice so v Glinjah. Tam so se leta 1889 sestali srčni možje pod vodstvom Janeza Zablačana, ki je dal postaviti tudi kulturni dom pri Cingelcu, in v smislu samopomoči in združne vzajemnosti ustanovili hranilnico in posojilnico, ki naj bi bila v pomoč in podporo slovenskim kmetom in podjetnikom. To je vseskozi tudi bila. Podobna je bila mlademu drevesu, ki je poglano globoke korenine, raslo in kljubovalo vsem viharjem.

Posojilnica Bank Borovlje je prestala dramatični rez po prvi svetovni vojni, ko je na mah izgubila poslovno zaledje v

Sloveniji, se v prvi republiki opomogla in prestala smrtni udarec, ki ga ji je, kot vsemu slovenskemu gospodarstvu na Koroškem, namenil nacizem.

Obnova po drugi svetovni vojni je bila izredno težavna, a zaupanje v lastno moč in zvrhana mera odločnosti in samozvesti so botrovali nenehnemu napredku.

V osemdesetih letih zakonsko predpisana spojitve posojilnic Borovlje, Glinje, Šentjanž, Šmarjeta, Sele in Slovenji Plaj-

berk v Posojilnico Bank Borovlje je pomenila združitev pozitivnih silnic in energij in je s tem sinergetično vplivala na nadaljnji razvoj zavoda. Banka se je vse bolj uveljavljala na domačem tržišču in kot partner za prekomejno sodelovanje. Tako okrepljena je Posojilnica Bank Borovlje premostila nastale težave in v odborih so pogloma začeli razmišljati o povečavi poslovnih prostorov. Dosedanji sedež v Postgasse za

boroveljsko farno cerkvijo je postal enostavno pretesen, kajti s časom ni raslo le število ponudb, ampak tudi število sodelavk in sodelavcev. Banka danes zaposluje dvanajst sodelavcev in ima poslovalnico v Šmarjeti v Rožu in v Brodeh.

Važna odločitev

V tej fazi se je ponudila priložnost za gradnjo bančnih prostorov. Sicer je Posojilnica Borovlje že svojčas izrazila svoj interes za to nepremičnino, a čas še ni bil zrel. Tokrat pa so okoliščine odgovarjale potrebam in tudi zmogljivosti. V začetku leta 1993 je odbor sklenil nakup prostorov v novem poslopiju, ki je bilo načrtovano na nekdanjem Scholzovem arealu. Vigredi 1993 je podjetje Stuag podrlo Scholzov hotel in na njegovem mestu postavilo arhitektonsko zelo uspešen kompleks, v katerem imajo svoje prostore poleg bančnih prostorov še trgovina, lekarna, frizerski salon, butik, razne pisarne in stanovanja. O gradnji kompleksa in o izgradnji bančnih prostorov je Slovenski vestnik redno poročal.

Posojilnica Bank Borovlje je v nove prostore, ki jih je načr-

toval arh. Kurt Schwarz iz Celovca, investirala okoli 22 milijonov šilingov. Banka na vidnem in izpostavljenem mestu deluje nadvse privlačno in daje občutek in vtis domačnosti, ki ga bližnji potok še dodatno krepi. Jasno, da so prostori, okoli 600 m², najsodobneje opremljeni, pri čemer so pri Posojilnici Bank Borovlje pazili, da so pri opremlitvi uporabljali biološko neobremenjene materiale kot les, kamen in pluto oz. linolej. Kolikor je bilo mogoče, so bila vključena domača podjetja.

Varnostne naprave odgovarjajo najsodobnejšim predpisom in zahtevam.

22. avgusta letos je Posojilnica Bank Borovlje začela obratovati v novih prostorih. Poleg klasičnih bančnih uslug, kot so to vloge, izposojila, menjava valut in deviz in inozemski posli ter svetovalna služba na najvišjem nivoju, so v novih prostorih na razpolago še bankomat (neizčrpen), nočni trezor, sefi za stranke, otroški kotichek in kotichek za svetovanje. Na okencih blagajn pa kvalificirano osebje zagotavlja strokovno izvedbo vseh bančnih poslov. **Franc Wakounig**

Knjige o osebnostih v politiki

DUNAJ. – Za čas pred volitvami je nekako značilno, da ima svoje samozvane junake, od oblasti razklicane sovražnike demokracije in od opozicije razglašene nepridiprave v vladnih klopih. Jörg Haider, populistični vodja svobodnjakov, skuša ustreči vsem pogojem in potrebam omenjenih vlog; sam se proglašja za edino odkrito in pravično alternativo, predstavnika vlade pa kot izdajalce in preprodajalce interesov ljudstva, s svojo zahtevo po razrušenju reprezentativne demokracije je za ostale stranke postal politično zlo in splošna nevarnost za obče priznane dobrine demokratične ureditve države.

V tem času doživljajo promocijo tudi raznovrstne publikacije, ki prav zdaj zbuja precejšnjo pozornost. Vrhunski kandidati Vranitzky (SPÖ), Busek (ÖVP) in Petrovič (Zeleni) so na primer kar sami prijeli za pero. Medtem ko sta te dni dni predstavljeni dve novi politični biografiji, ki prikazujeta nekdanjega vodjo ljudske stranke in sedanjega zunanega ministra Aloisa Mocka v izredno sijajni luči (nekako pod gesli »življenje za Avstrijo« in »avstrijski borec v Bruslju«), je vodja FPÖ Jörg Haider postal tarča tako strankarske kot tudi nove založbene publikacije. Interna argumentacijska brošura ÖVP namreč funkcionarjem stranke daje navodila, kako naj se pred javnostjo izražajo o vodji svobodnjakov in s katerimi argumenti naj dokazujejo njegovo politično nezanesljivost.

Založba dunajskega kultur-

nega in mestnega tednika Falter pa je izdala kar nad 300 strani debelo knjigo z naslovom »Geslo Haider, politični leksikon njegovih izrekov od 1986 do danes«. Beljačan Gudmund Tribitsch (po poklicu vodja parlamentarnega arhiva ÖVP) je zbral in uredil ogromno število verbalnih in političnih cvetk vodilnega svobodnjaka, ki – zlasti po njih tematski in kronološki razčlenjenosti – bolj jasno kot vse drugo razkrivajo mračnijaške ideološke ter populistične elemente v Haiderjevem večletnem delovanju kot vodja opozicijske FPÖ. Avtor knjige sam opozarja, da publikacija ni nikakršen obračun z liderjem svobodnjakov, temveč nekakšna bilanca, ki v leksikalni obliki zrcali znane in manj znane izreke ter s tem povezano tudi pogostokrat menjajoča se mnenja in v teku let nasprotujoče si izjave Haiderja. Tematski izbor Jörgovih izrekov je reprezentativen, nikakor pa ne popoln. To potrjuje hiter pogled pod zloge »Slovinci«, »manjšina« in Koroška, ki kajpada niti v malem ne vsebuje obilice verbalnih napadov in haiderjansko nesramnih izrekov na račun slovenske narodne skupnosti ali z njo povezanih tem. Kljub temu je knjiga »Geslo Haider« nazorno berilo in dobro uporaben pripomoček za vsakogar, ki se po sili razmer bolj kot naključno sooča in ukvarja s pojavom desnoradikalnega diskurza in populistične politike, poosebljene prek vodje FPÖ. S tem v zvezi velja

posebej omeniti analitični esej jezikoslovca dr. Franza Januschka (Ossietzky-univerza Oldenburg, Nemčija), ki raziskuje in razlaga načelna izhodišča in tehnike Haiderjevega govora, prikazuje pa tudi napa-

ke, ki se lahko pripetijo Haiderjevimi diskusijskim nasprotnikom.

Tako založba Falter tudi izrecno poudarja, da publikacijo priporoča zlasti politikom, novinarjem, učiteljem, študentom

Igor Schellander

in kulturnim delavcem. Citat: »Pričujoči leksikon je nepogrešljiva strokovna osnova za vsakogar, ki se misli politično poglobljati v problem Jörga Haiderja«.

Tisti, ki jo poznajo, opisujejo gradiščansko Hrvatico kot komalo kot »žensko, ki se bori«. Terezija Stoišić je prišla v politiko kot govornica za manjšine v zelenem parlamentarnem klubu, kjer je nadaljevala delo poslanca Karla Smolleja. Od takrat je priznana glasnica manjšin v parlamentu. Desni ekstremisti so ji zato poslali pisemsko bombo, ki pa so jo na srečo pravočasno prestregli. »Gre mi za popolno priznavanje in respektiranje pripadnikov manjšin – z njihovimi jeziki in kulturami. Odkar smo Zeleni v parlamentu, imajo manj-

šine nekoga, ki se angazirano zavzema zanje. Z uspehi se

lahko postavimo, čeprav nismo bili v vladi: finančna podpora za manjšine se je zvišala s 4 na 40 milijonov šilingov, Romi in Sinti so priznani kot manjšina, Hrvatje in Madžari so končno dobili dvojezično gimnazijo, koroški Slovenci imajo dvojezično trgovsko akademijo, manjšine imajo prvič lastne oddaje na televiziji,« opozarja Terezija Stoišić na uspehe Zelenih za manjšine.

S svojim glasom 9. oktobra boste odločili, ali bodo narodne skupnosti tudi v naslednjih štirih letih imele konsekvantno zagovornico v parlamentu.

Z VAŠIM GLASOM ZA ZELENE IN ZA TEREZIO STOIŠIĆ.

**ZA AKTIVNO
MANJŠINSKO POLITIKO.**

**ZA NOVO
KULTURO SOŽITJA.**

Lista 4

Plačan oglas

ŠENTJANŽ

Vse bliže izobraževalnemu centru

Čas žene in pregradnja šentjanške šole vidno napreduje. Do zime naj bi bila zaključena, z začetkom novega leta 1995 pa se bo v obnovljenih prostorih odvijal redni kulturno-izobraževalni program. Nositelj šentjanškega projekta je Slovenska prosvetna zveza, ki bo v enem delu šole uredila kulturno-izobraževalni center, namenjen potrebam domačinov in domačega kraja, hkrati pa naj bi odgovarjal tudi nadregionalnim potrebam na relaciji Slovenija – Koroška – Furlanija. V drugem delu pa bojo razstavniki prostori etnološke zbirke SPZ.

BOGAT FOTOGRAFSKI MATERIAL

Turistični vodnik Mežiške doline

Ta teden so na Ravnah s krajšo slovesnostjo pospremili na pot sodoben Vodnik po Mežiški dolini, ki je pregleden in privlačno oblikovan. Prednost je bila dana fotografskemu delu, saj je na sto straneh kar 106 fotografij, ki so delo priznanega koroškega fotografa Toma Jeseničnika. Kratka in izčrpna besedila je prispeval sodelavec Koroškega muzeja z Raven Miroslav Osojnik, oblikovalski del pa je opravila Blanka Kamnik. Vodnik je nastajal tri leta. Projekt je usmerjala delovna skupina predstavnikov turističnih društev Mežiške doline in drugi strokovnjaki Koroške.

Stari vodnik iz leta 1985 je namreč pošel, a tudi čas ga je že načel. Sodoben vodnik, ki ima naklado 5000 izvodov in je preveden še v angleški in nemški jezik, je založila Koroška turistična zveza ob denarni podpori občine Ravne na Koroškem, države in številnih podjetij. V njem je predstavlje-

na pokrajina Mežiške doline, njen položaj in velikost, podnebne značilnosti, vode, rastlinski in živalski svet, nadalje bistvene turistične značilnosti vseh 44 krajev doline ob Meži, planinski vrhovi, postojanke in planinske poti.

Z novimi podatki so vnešene kulturne ustanove in opisane vsakoletne najpomembnejše prireditve Mežiške doline. Vodnik se konča z gostinsko ponudbo, s kmečkim in izletniškim turizmom, predstavljena pa so še turistična podjetja in agencije. Žal ni šlo brez obilice reklamnih oglasov ob koncu knjižice.

Kot zanimivost povemo, da se je oblikovalka v izogib morebitnim polemikam izognila konkretni vsebini naslovne strani in se odločila za abstraktni pristop. Izid turističnega vodnika pa bo, kot kaže, pospešil zapoznelo ustanovitev turističnega društva v železarskih Ravnah. *Samo Šavc*

Praznovala je vas in drugi z njo

Vaški prazniki so trenutno velika moda. A le malokdo ve, da v naših krajih med prve in s tem tudi najstarejše sodi prav šentjanški. Dokler je bila odprta gostilna pri Gabrijelu, so šentjanščani svoj dan opravljali tam, sedaj pa so se ustalili na vrtu stare ljudske šole. In vse kaže, da jim senca nekdanjega vaškega središča omike in prihodnjega regionalnega centra kulture zelo prija. To je potrdila tudi nedelja. Prvi gostje vaškega praznika so prišli že po maši, zarebnice in klobase (odgovorna kuharja sta bila Tonč in Štef) so omamno vabile in izvirno češko pivo je odlično gasilo žejo.

V teku dneva se je v senci košatega oreha razvila prijetna domača družba, vaščani so ves čas prihajali in odhajali, beseda je dala besedo in se nekje tam popoldne ob spremljavi harmonike in banja spremenila v pesem. Pa tudi od drugod, z Gur, zgornjega Roža in od Zilje, iz pilijske strani in iz Slovenije, kratkoma od vsepovsod so prišli gostje in se povsod veselili z domačini.

Organizatorji s Hanzijem in Štefanom na čelu niso poskrbeli le za jed in pijačo, ampak so si belili glave tudi s programom, ki so ga oblikovali domači tamburaši, čarovnik Lattacher iz Celovca in kvintet bratov Zupan iz Tržiča, za nameček pa sta zaigrala Pepi in Micka iz Radovljice.

Poleg tega sta bila na razpolago kegljišče in prteni rov – oboje je predvsem mladeži, ki

je je bilo za cel jerbias, krajšalo čas, višek pa je bil srečolov. Elanova snežna deska (snow board), kratkovalovna pečiča in Vestnikov izlet, ki ga je dobila Ivana Stefaner-Weiss, so bili glavni dobitki.

Konec koncev pa so vsi bili zmagovalci – kajti preživeli so lep dan v prijetni družbi in s tem so krepili vaško skupnost, ki je v šentjanžu še precej urejena. *Franč Wakounig*

SVEČE

Slikarski teden se je iztekel

oblikovalci slikarskega tedna, vseh niti naštetih ne bi mogel, in s tem pokazali, da je teden res dosegel in izpolnil svoje poslanstvo: namreč krepiti prijateljstvo med bližnjimi in daljnimi sosedi. V Svečah lahko z optimizmom in tudi z določnim zanosom gledajo v prihodnost »svojega« slikarskega tedna.

Glavna točka kulturnega sporeda je bil nastop jazz-pianista Tonča Feiniga. *wafra*

Za dve leti v Den Haag

Jazz-pianist Tonč Feinig iz Sveč se odpravlja na tuje. Mladi glasbenik, med drugim je igral tudi v šmihelski godbi, se je odločil za profesionalno jazzovsko pot. Te dni bo odšel na Nizozemsko, kjer se bo v kraljevem konservatoriju v Den Haagu, (ustanova po vsem svetu slovi kot ena najboljših jazzovskih šol) leto dni – ali pa morda še kaj več – specializiral in izpopolnjeval v tej glasbeni zvrsti. Tonču želimo vse najboljše za na pot.

Tonč Feinig

Slovenski vestnik čestita:

Gospodu Matiji Čertovu s Šajde za rojstni dan; gospe Irmi Božič iz Borovelj za rojstni dan; gospe Mariji Dovjak iz Šmarjete v Rožu za rojstni dan; gospodu župniku Matevžu Nageletu iz Šentpetra za osebni praznik; gospe Mici Sima iz Pulpač za osebni praznik; gospe Rozi Golavčnik iz Sinče vasi za rojstni dan; gospe Mariji Mochar z Lancove za rojstni dan; gospe Ljudmili Sadjak iz Podjune za rojstni dan; gospodu Jožefu Erschenu iz Lovank za rojstni dan; gospodu Matiji Hribniku iz Gluhega lesa za rojstni dan; gospodu Mihju Zundru iz Kokij za rojstni dan; gospe Mariji Oberautsch iz Pliberka za 80. ro-

jstni dan; gospe Rozaliji Veračnik Medgorij na Rutah za 70. rojstni dan in god; gospe Barbari Hirm iz Apač za 76. rojstni dan; Ani in Tomažu Ogrisu – Strajnikovima iz Stranj pri Bilčovsu k tridesetletnici skupnega življenja; gospe Mariji Wassner za 91. rojstni dan; gospe Mici Pegrin s Kota v Selah za 50. rojstni dan; gospe Mariji Kos iz Strpne vasi za rojstni dan; gospodu Leopoldu Lebnu iz Pliberka za rojstni dan; gospodu Francu Riedlu iz Nonče vasi za rojstni dan; gospodu Fridlu Špornu za 50. rojstni dan; gospodu dr. Teodorju Domeju iz Golovice za rojstni dan; gospe Micki Hobel iz Goseljne vasi za rojstni dan.

Z bero opravljenega dela, to je z razstavo slik, se je končal letošnji, že 14. sveški slikarski teden. Kot vsa leta doslej, se je Adamova dvorana spremenila v velik galerijski, razstavniki, komunikacijski ter obenem koncertni prostor, ki so ga pestrili in bogatili dela navzočih in sodelujočih umetnikov ter umetnine ljubiteljskih mojstrov, ki sveskemu tednu dajejo svojstven čar.

Zaključni večer je potrdil, da se letošnji teden po umetniški, izrazni in družbeni plati

častno in enakovredno uvršča med prejšnje. To pa tudi pomeni, da je prireditelj, SPD »Kočna«, uspešno prebredel nastale krize, ki so stalni – in konec koncev tudi potrebni – spremljevalec sleherne takšne zahtevne in mednarodne prireditve. Saj je njen namen in smisel treba vedno znova izmeriti in naravnati na nove izzive, potrebe in umetniške tokove, če naj prireditve ne zgubi svoj smisel in pomen.

Zaključnega praznovanja so se udeležili tudi številni bivši

KONFERENCA V KAIRU:

Odločitve preko ženskih glav?

Vsako leto umre približno 500.000 žensk pri porodih, ob težavnih nosečnostih in ilegalnih splavih. Mimo tega dejstva ni mogla tudi tretja svetovna konferenca OZN o prebivalstvu in razvoju, ki je bila od 5. do 13. septembra v Kairu. Že tedne pred to mednarodno velekonferenco je opozorila nase tako imenovana islamsko-fundamentalistična moška prominenca, ko je zagrozila, da ne bo le bojkotirala kongresa, temveč ustrašovala udeležence tudi z raznimi terorističnimi akti. Vsebinsko se je pripadnikom islama pridružil tokrat tudi Vatikan s svojimi predstavniki, s papežem na čelu. Predvsem v enem – pravzaprav ženskem – vprašanju so bili pripadniki katoliške cerkve in islama enega mnenja: splav naj bi bil prepovedan, nikakor pa ga naj ne bi zagovarjali na konferenci, kakor da je neke vrste možnost kontracepcije.

Pravica ženske do splava in uporabe (nekaterih) kontracepcijskih sredstev (predvsem tako imenovane anti-baby-pilule) je tem moškim bil boleč trn v peti. Nafis Sadik, predsednica prebivalstvenega fonda OZN, ki je pravzaprav indijskega pokolenja, zdaj pa živi v Pakistanu, se je po končanem študiju medicine posvetila tako imenovanemu »načrtovanju družine« v deželah razvoja. Že v 60-ih letih je v Pakistanu organizirala obširne akcije za poučevanje

žensk o možnostih kontracepcije in o tem, kako bi v bodoče lahko reševale same problem visoke stopnje rojstev. Medtem ko se industrijske dežele že desetletja soočajo s problemom premajhnega števila rojstev in razmišljajo o ukrepih, kako bi spodbujale družine, da se odločajo za več kakor enega otroka – v Italiji na primer rodi v povprečju vsaka ženska le 1,3 otroka – se dežele v razvoju borijo z nasprotnim problemom, z eksplozijo prebivalstva. Tako na primer v Ruandi vsaka ženska v povprečju rodi 8,5 otroka, ki jih pravzaprav ne more vzdrževati.

Prav to eksplozijo rojstev pa bo treba znatno znižati, o tem so bili prepričani vsi udeleženci in udeležence konference. Zato so izdelali na mednarodni ravni neke vrste akcijski načrt, ki naj bi pomagal, da se prebivalstvo do leta 2015 ne bi preveč razmnožilo (zaželen maksimum: od trenutno 5,66 milijarde na 7,27 milijarde).

Visoko število rojstev v deželah v razvoju bo treba znižati tudi zato, ker nobena ženska noče biti »vedno noseča« – tu soglašajo feministke po vsem svetu. Nafis Sadikova je kritizirala potek debat v Kairu: konferenca, predvsem pa diskusija o splavu in kontracepcijskih možnostih bi potekala drugače, če bi moški bili tisti, ki rojeva otroke, o tem je prepričana. V praksi pa niso le

nosečnost, rojstvo in vzgoja otrok tipični ženski problemi, temveč tudi vsa vprašanja okrog zavarovanja in zaščite pred nosečnostjo.

Dejstvo je, da do danes ni na trgu prav nobenega zanesljivega kontracepcijskega sredstva za moške, katerega bi le-ti tudi uporabljali. Celo kondom, ki ga danes propagirajo posebno še kot ukrep proti AIDSu, pri »močnejšem« spolu ni priljubljen, tako da se ga moški raje izogibajo.

Kontracepcija je torej skoraj izključno v ženskih rokah. To pa velja tudi za vse posledice, predvsem za nezaželjene nosečnosti.

Zato je naravnost nesramno, če si prav moški predstavniki raznih religij dovolijo, da ženskam narekujejo, katera kontracepcijska sredstva so (iz moralnega vidika) dovoljena in katera ne ...

Kongregacija za verski nauk v Vatikanu gre celo tako daleč, da iz moralnega razloga ne dovoli popolnega izrežanja maternice ali prekinitev jajcevodov kot preventivni ukrep proti nosečnosti. Celotno tedaj ne, če je vsaka bodoča nosečnost nevarna za življenje in zdravje matere (glej Nedelja 28.8. str. 5). Torej naj stoji pravica nerojenega življenja pred pravico do življenja ženske, ki bi bila zaradi ponovne nosečnosti v smrtni nevarnosti.

Varovanje in zaščita nerojenega življenja sta nekaterim »religioznim funkcionarjem« celo bolj pri srcu kakor pravica posameznika ali posameznice do človeka vrednega življenja. Saj imajo nekateri islamski fundamentalisti svoje žene še vedno za svojo lastnino, s katero lahko počnejo, karkoli se jim zahoče (npr. jih lahko pretepajo!).

Tudi pri nas je v zakonih dovolj nasilja proti ženskam. Prizadete pa le redkokdaj najdejo zagovornike v krogih, ki bi najraje prepovedali vsa kontracepcijska sredstva, splav pa tudi tedaj, če je ženska zanosila po posilstvu, da o zdravstvenih in socialnih indikatorjih sploh ne govorimo. Na eni strani naj bi bila ženska moškemu v postelji vedno na voljo, na drugi pa se ne bi smela zavarovati pred nosečnostjo – je to prebivalstvena politika, ki si jo želimo?

Pred leti so se ženske borile za »pravico do svojega trebuha«. Jaz pa zagovarjam neke vrste skupno pot: tako način kontracepcije kot tudi nosečnost naj bi bila v odgovornosti obeh partnerjev, moškega in ženske, ki se združita v spolnem aktu. V praksi je oboje največkrat problem ženske.

Na družbeni ravni pa bo treba rešiti problem poučevanja in razjasnjevanja o možnostih kontracepcije. Prav tam bo treba najti tudi poti za enakopraven dostop (vključno zdravstvene oskrbe) revnih in bogatih prebivalcev sveta do kontracepcijskih sredstev.

Štefka Vavti

Miha Kap je praznoval 60 let!

Miha Kap, po poklicu kmet in po duši pesnik, doma z Zgornjih Žamanj in predsednik SPD »Vinko Poljanec« iz Škocijana, je vabil minulo soboto v gostilno Picej, kjer je skupaj z družino, prijatelji in člani društva proslavil svoj 60. rojstni dan. Domači pevski zbor, v katerem poje tudi Miha, je zapel njemu v čast, zborovodja Franc Starc pa mu je čestital v hudomušnih verzih in poudaril, da Miha nikakor ni star 60, pač pa trikrat dvajset, kar veliko bolj odgovarja stopnji njegove aktivnosti. Poleg prijateljev in znancev je slavljencu čestital tudi predsednik Slovenske prosvetne zveze dr. Avgust Brumnik. Praznovanju pa je prisostvoval tudi zakonski par iz Kamnika, ki se je, tako kot Miha in Marija, pred 26 leti poročil, na kmečki ohceti v Sloveniji.

Slavljenec Miha Kap z ženo Marijo je praznoval skupaj z društveniki v gostilni Picej na Žamanjah

Med obilico daril je bilo tudi čisto posebno vino, v litrskih steklenicah, pa tudi v taki ki drži skoraj dvajset litrov. Na njih je nalepka z Mihovim portretom in verzi, da se bo vedelo, komu na čast ga je treba srkniti!

Komur gledališko delovanje na Koroškem ni čisto tuje, pozna Miha kot igralca, ki je ustvaril nepregledno vrsto odličnih likov starejše in novejšje dramske literature. Med drugim je tudi dobitnik Severjeve nagrade, ki jo v Sloveniji podeljujejo najboljšim amaterskim igralcem.

Dragi Miha, še enkrat – na mnoga leta in še veliko uspehov na kulturnem področju, največ pa seveda tam, kjer najraje živiš: na odrskih deskah!

Države propadajo, narodi preživijo

V začetku septembra se je za štiri dni ustavil pred Galerijo Likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu muzejski avtobus Etnološkega muzeja iz Dunaja in obiskovalcem ponudil na ogled razstavo Severnoameriški Indijanci nekoč in danes. Razstavo, ki sta jo organizirali Ambasada Republike Avstrije v Ljubljani in Galerija likovnih umetnosti iz Slovenj Gradca, je odprl mag. Wolfgang Knoetig, svetnik v avstrijskem zveznem ministrstvu za znanost in raziskovanje na Dunaju. Dejal je, da na ta način že deset let v zadovoljstvo obiskovalcev predstavljajo zbirke Etnološkega muzeja, njihov namen pa je popestritev učnih vsebin na šolah in oživljanje turističnih krajev. Pogosti gosti so na Madžarskem, Češkem in Slo-

vaškem, letos pa so že obiskali kraje Slovenskega primorja. Razstavo o severnoameriških Indijancih je vzpodbudila nedavna petstota obletnica Krištofa Kolumba in popularnost knjig Karla Maya, je dejal govornik. V muzejskih vitrinah sta predstavljani preteklost in sedanjost indijanskih plemen s prikazom migracij, načinov gospodarstva, prehranjevanja, umetnosti in umetne obrti, religije, evrocentričnih predstav in krivic, ki so jih storili priseljenci. Razstava nosi tudi sporočilo o oblikovani zavesti današnjih severnoameriških indijanskih plemen o pripadnosti svojemu poreklu, iz katerega črpajo energijo za svoj obstoj. Za zaščito svojih interesov pa so današnji Indijanci organizirani v razne medplemenske organizacije. S. Šavc

Jezik je duša

Janko Messner

Kdo pa bo tekel? Kdo tekal?

»Naš tednik« z dne 2. septembra t. l. pravi v poročilu takole: »Nič manjšega uspeha s partnerjem ni dosegel na 110 km Žva-bečan Reinhold Pototschnig, ki štarta za Vetrinj.«

No, če ta ni huda, kaj potem! Saj je ta znameniti Reinhold Pototschnig naša prava narodna nezgoda! Kaj pravite? Ti gre tja v švicarski Chur samo »štartat«, kdo pa naj tam teče?! Pa ti s t a r t a celo s kljuko na »s«, da tam maha kakor mahajo gamsove rese na klobuku kakega tirolskega lovca! Ti nesreča ti slovenska!

Tako si je torej poročevalec dovolil kar dve napaki: pomenško in pravopisno.

Še enkrat: gospod Pototschnig ga je pihnil s tem, da je v Churu samo s t a r t a l, ni pa tekel! In poročevalec nas pusti meni nič tebi nič na cedilu, ne pomisli, da pomeni startanje samo tekmovalje (ali polet) začeti, vzleteti, naskočiti (pritisniti na starter v avtu, po slovensko na zaganjač. Starter je tisti, ki zamahne z zastavico, daje znamenje za start. Kakšen pomen pa bi imelo, če bi tekmovalce samo startal, se pravi se sunkovito pogнал za dva, tri korake, potem pa se ustavil! In čakal na kakega namestnika, ki bi zanj tekel! Tako brezglavo ti lahko poroča o športu samo človek brez jezikovne kulture, prelen in nemaren, da bi pogledal kdaj tudi v Slovenski pravopis.

Nekaj podobnega se dogaja tudi z angleško izposojenko »stop« – stoji! in stópanje s stóparico. Čisto po nepotrebnem se neki Slovenci ravnaajo po nemški preobleki te angleške izposojenske s tem, da jo izgovarjajo »štóp«! Ali pa posnemajo Nemce tudi pri »specialistu«, latinski tučki za pojem strokovnjaka s tem, da ga zmerjajo: špecialist«. Takšne psovke si pa res ne zasluži!

»Mladi rod« spet vabi

Točno in zanesljivo kot precizna švicarska ura je za začetek novega šolskega leta izšla nova številka Mladega roda. Najstarejša avstrijska šolska revija, stopila je v 44. letnik izhajanja, se svojim bralcem predstavlja v običajno privlačni »obleki«, zanimiva, polna pisanega branja in narejena z veliko ljubezni.

Predstavljati posamezne sodelavce in rubrike revije bi pomenilo nositi vodo v Dravo. Priporočamo jo za branje in čtivo v šoli in v družini. Merilo odmevnosti in branosti revije so tudi pisma bralcev – v tej dvojni številki (za september in oktober) jih je kar za polnih tri strani.

PRIREDITVE

SOBOTA, 17. 9.

Borovlje, pred Posojilnico
10.00 Slovesna otvoritev bančnih prostorov
Borovlje, v gradiču
10.30 Literarni zajtrk z Gustavom Janušem »Sredi stavka – Mitten im Satz«

NEDELJA, 18. 9.

RADIŠE
10.30 Radiško žegnanje pred Kulturnim domom na Radišah
Šmihel, na Davidovem travniku
14.00 Vaški praznik
Sele, v farnem domu
9.00 Pepelka – pravljica bratov Grimm z živo glasbo, petjem in plesom v dveh dejanjih; gostuje dramska skupina Julke Dolžan iz Breznice
Šentjakob, v farni dvorani
14.00 Kulturna prireditve z družabnim srečanjem; nastopa MoPZ »Vaščani pojo« in Višarska dekleta

NEDELJA, 25. 9.

Šentprimoz, v kulturnem domu
14.00 Srečanje bivših pregnancev in občni zbor

PETEK, 30. 9.

Borovlje, v gradiču
20.00 Godalni kvartet Tartini iz Ljubljane; igra dela G. Tartinija, W. A. Mozarta in C. Debussyja

RAZSTAVE

■ **ŠENTPAVEL** v Labotski dolini
Samostan – Razstava »Glas & Porzellan – Tischkultur und Lebensfreude« (do 27. 10. vsak dan od 9. do 17. ure)

■ **ŠTALENSKA GORA**
Izkopanine na Štalenski gori / Magdalenberg do 28. 10. od 9. do 12. ure in 12.30 do 17. ure

■ **BOROVLE**
Puškarski muzej odprto do 8. oktobra: od ponedeljka do petka med 10. in 13. uro in med 15. in 18. uro, ob sobotah od 10. do 13. ure
Galerija v gradiču – Gustav Januš in prof. Vittorio Balcone, vernisaža 23. 9. ob 20.00

■ **VELIKOVEC**
Galerija Magnet, Hauptplatz 6 – Razstava Wernerja Berga, vernisaža 23. 9. ob 19.30 (do 5. 11.)

■ **SEMIŠLAVČE**
Galerija Šikoronja Rožek – Konrad Koller (do 25. 9.)

■ **CELOVEC**
Galerija Slama, Benediktinerpl. 3, Monika Sperrer in Ulrich Boris Pöpl (do 24. 9.)
Galerija H-punkt, St. Veiterstr. 4, Anton Fercher »Spurensuche«; Paul Kulnig »Brdo 93 – 94« (do 8. 10.)
Kunstforum, Villacherstr. 8/II – Armin Ebner (do 7. 10.)
Deželna galerija, Burggasse 8 – Hannes Schwarz (do 2.–10.); »Die Zeichnung III« Grand Prix Alpe – Adria (do 2. 10.)
Hiša umetnikov, Goethepark 1 – Angelika Kaufmann, Monika Kircher, Gabriele Hain

■ **ŠENTJAKOB V ROŽU**
Zadruga – kavarna; Snježana Rehak-Višnjič, slike

Najugodnejši termin za nabiranje gob je zdaj!
Ne zamudite ga, gozdovi so jih polni.

VPISOVANJE
V GLASBENO ŠOLO

Glasbena šola na Koroškem bo vpisovala nove učence za pouk naslednjih instrumentov: klavir, orgle, pihala (kljunasta in prečna flauta, klarinet, saksofon), trobila (trobenta, rog, pozavna, bariton, tuba), kitara, violina, violončelo, klavirska in diatonična harmonika, citre, solopetje, tolkala in zborovodska šola.

Četrtek, 15. septembra 1994

Božji grob	13.00–13.30	ljudska šola (tudi za Pliberk, Vogrče in Žvabek)
Šmihel	13.45–14.15	farni dom
Globasnica	14.45–15.15	ljudska šola
Dobriča vas	15.45–16.15	društvena soba SPD »Srce«
Šentprimoz	16.45–17.15	kulturni dom
Žitara vas	17.45–18.15	ljudska šola (tudi za Šentlipš)

Pričetek pouka je v tednu od ponedeljka, 19. septembra 1994 dalje. Vse sprejete učence bomo obvestili po telefonu (učitelj, čas pouka).

Knjige za dvojezične učitelje in učiteljice

Strokovno pedagoško združenje je leta 1993 in 1994 založilo za uporabo pri pouku v slovenskem jeziku na dvojezičnih ljudskih šolah in na glavnih šolah več knjig. Štiri knjige so za dvojezične učitelje/jice brezplačne (za kritje različnih stroškov prispevek šil. 100,- na osebo). Učbenik je za vse prijavljene učence/ke v 4. razredu ljudske šole in na glavni šoli (prvi učbenik za stvarni pouk v slovenskem jeziku) brezplačen.

Knjige

Leto v pesmi ujeto (nekateri že imajo), preko 500 otroških pesmi Čarobna dežela slovenske poezije, pregled slovenske poezije Zapoš še ti, kasete s 15 narodnimi pesmicami – melodija z več instrumenti in priročnik s tekstom, notami, predlogi za ORFF instrumente, etc. Moja dežela, učbenik za 4. šolsko stopnjo na dv. lj. šolah

in za glavno šolo s temami in zemljepisa, zgodovine, literarne zgodovine, kulture, gospodarstva in športa koroških Slovencev.

Knjige imamo spravljene na sedežu ZSO, Tarviser Straže 16 v Celovcu. Zato Te vabimo v torek, 20., ali v sredo, 21. septembra 1994, od 15. do 17. ure, da prideš tja po knjige. Dan si izberi sam/a. Prosimo, da zanesljivo pride vsaj eden od vsake šole in vzame vse knjige (za kolege/ice in učence) s seboj. Knjige bodo popestrile pouk.

Knjige lahko dobijo tudi dvojezični študenti/ke PÄDAK in dodatne učiteljice.

Ta dva dneva imate tudi možnost nakupa knjig »Deset sprehodov med Slovenci na Koroškem«, 1. in 2. del za 300 šilingov.

Ravno tako lahko dobite učila, ki jih je založilo SPZ-druženje.

INFORMACIJSKI DEFICIT PRI BOLNIH IN PRIZADETIH

Avstrijska zveza civilnih invalidov (Zivilinvalidenverband) širi svojo servisno službo

Ravno bolni in prizadeti so poveli zelo malo poučeni o svojih pravnih možnostih, zato namerava ÖZIV razširiti servisno službo.

Od 15. septembra dalje, vsak torek in četrtek, bodo med 9.00 in 11.00 govorilne ure v Hiši sindikatov (ÖGB-Haus) na Bahnhofstr. 44 H v Celovcu.

Tistim, ki potrebujejo pomoč, ne bo treba tekati od urada do urada. V govorilnih urah bodo dobili nasvete o vseh zakonskih možnostih. Prošnje

za odškodnino za nego (Pflegelgeld), razne dodatke ali oprostitve taks in pristojbin, izravnavo davka na plače itd. bodo lahko sestavili neposredno v pisarni. Zveza posreduje v socialnih zadevah tudi brezplačno pravno svetovanje in pomoč.

Prava informacija lahko bistveno olajša probleme, predvsem finančne, zato se na vsak način poslužite tega brezplačnega servisa.

Informacije dobite tudi po telefonu 0 46 3/58 70-306.

POLITIČNO UPRAVNA AKADEMIJA

10. Oktoberstr. 25/III,
9020 Celovec
tel: 0 46 3/51 252 8-28
fax: 0 46 3/41 25 28-22
prireja seminar

RETORIKE

v nemščini
Pri tem seminarju se bomo bavili z vprašanji kakor so: priprava govora in predavanje, težave, ki nastajajo pri govorjenju in predvsem pri poslušanju, priprava in vodenje diskusij, idr.

ČAS
petek, 30. 9. 1994,
od 16.00 ure do 21.30 ure
(vmes večerja)
sobota, 1. 10. 1994,
od 9.00 do 17.00 ure
(s kosilom)

REFERENT
direktor Franz Küberl, Gradec

KRAJ
Mladinski center Rebrca
(Komenča, 9133 Miklavčevo,
tel. 0 42 37/21 42).

Stroški seminarja: šil. 500,- (za dijake in študente 300,-), bivanje na Rebrci zaželeno, stroške bivanja plača PUAK.

Prijave naslovite na Politično upravno akademijo, 10. Oktoberstr. 25/III, 9020 Celovec, telefon: 0 46 3/51 25 28-28; telefaks: 0 46 3/51 25 28-22

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

Četrtek, 15. 9.
18.10 Rož – Podjuna – Zilja
Petek, 16. 9.
18.10 Kulturna obzorja
Sobota, 17. 9.
18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca
Nedelja, 18. 9.
6.30 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (mag. Mirko Isop)
18.10 Dogodki in odmevi
Ponedeljek, 19. 9.
18.10 Zastopstvo koroških Slovencev – Narodni svet se je odločil (gost v studiu predsednik dr. Matevž Grilc)
Torek, 20. 9.
18.10 Partnerski magazin
Sreda, 21. 9.
18.10 Društva se predstavljajo
21.05 Rožanska ljudska pesem (mag. Andrej Feinig)

Dober dan, Koroška

Nedelja, 18. 9.,
13.00 ORF 2
Ponedeljek, 19. 9.
16.20 TV SLO 1

Predvidena vsebina:

- Začelo se je novo šolsko leto – na ljudski šoli v Šmihelu nad Pliberkom imajo dva prva razreda: dvojezičnega obiskuje 12 otrok
- »Moja dežela« – nov slovenski učbenik za pouk v četrth razredih ljudske šole in na glavnih šolah
- Dr. Marija Novak-Trampusch nova voditeljica biroja za narodno skupnost pri uradu koroške deželne vlade
- Posojilnica Borovlje: lepota na glavnem trgu ...
- Nezakonito dejanje ali posledica širokogrudnega pojmovanja pravice do prodaje mleka? V mnogih primerih bo razplet odločilen za bodočnost kmetije

Slovensko prosvetno društvo »Radiše« vabi na

proslavo 90. obletnice društva

v nedeljo, 2. oktobra 1994, v Kulturni dom na Radišah

SPORED ■ 9.30 sv. maša za pokojne in živeče člane SPD Radiše ■ 11.00 predstavitev raziskovalnega projekta »Na poti v vas«, nato otvoritev razstave in prezentacija jubilejne brošure ■ 14.30 proslava s kulturnim programom

Pokroviteljstvo nad prireditvijo so prevzeli: ● dr. Rudolf Scholten, zvezni minister za pouk in umetnost ● dr. Christoph Zernatto, deželni glavar ● dr. Michael Ausserwinkler, namestnik deželnega glavarja in kulturni referent dežele ● Helmut Woschitz, župan občine Žrelec

Prisrčno vabljeni!

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo
Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34
in 40, telefaks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki
Jože Rovšek, Sonja Wakounig, Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0 46 3/51 43 00, telefaks 0 46 3/51 43 00 71.

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0 46 3/50 5 66 telefaks 0 46 3/51 43 00 71.

Gallus pod južnim križem

Piše Milan Kupper

Koncertno potovanje celovškega MePZ »Jakob Petelin Gallus« med slovenske in avstrijske rojake v Avstraliji

Ko se je vračal pred dvema letoma Zbor Gallus iz Argentine, je nekdo predlagal kot naslednji cilj koncertno turnejo med Slovence v Avstraliji. Meni se je zdela zamisel utopična. Na pobudo Gallusovega vodstva in predvsem po zaslugi odličnih in odločilnih organizatorjev Marije Gruškovnjak in dr. Mihe Vrbinca je utopija postala letos od 10. avgusta do 2. septembra resničnost.

Desetega avgusta ob 13.40 se je dvignilo letalo »Lauda Air« z nami vred z dunajskega letališča Schwechat in se usmerilo preko Budimpešte, Istambula, Teherana, Delhija, Kalkutte v Bangkok na Tajskem, kjer je vmes kratko pristalo. Nadaljevalo je pot preko Singapurja, prečkalo ekvator in nadaljevalo polet preko Djakarte in čez vso Avstralijo do Sydneya. Preleteli smo v 21 urah več kot 17.000 km.

Na letališču nas je prisrčno sprejela z glasbo delegacija avstralskih Slovencev in Slovencev v nošah in nekaj avstrijskih rojakov. Pričakoval nas je tudi gospod Cvetko Falež, gradbenik po poklicu, s svojo ženo. On je odlično načrtoval in organiziral potovanje, bivališča in gostovanja Gallusa s pomočjo predstavnikov domačih slovenskih in avstrijskih klubov ter slovenskih cerkvenih ustanov. S tem je nosil glavno breme organizacijskega dela, za kar se mu iz srca zahvaljujemo! Po prvih koncertih že se je g. Cvetko izrazil, da je vsak(-a) pevec/pevka zbora umetnik/-umetnica zase. To je visoko priznanje članom, predvsem pa pevovodji, kateremu je uspelo zlit zbor s trajnim in požrtvovalnim delom v tako kvalificirano celoto. Ker se je v družbi Gallusovcev dobro počutil, se je g. Cvetko spontano odločil, da bo spremljal zbor na vsem potovanju. Izkazal se je za odličnega, skrbnega, vsestransko izobraženega in prijateljskega mentorja celotnega podviga. Mnogo zanimivega smo videli in slišali samo po njegovi zaslugi. Pri aktualnih informaci-

Harbour Bridge v Sydneyu

jah med potjo mu je asistiral Les Box, naš prisrčni, šaljivi, izkušeni, nenadomestljivi Coach Captain, vozač prevoznega podjetja Westrans. Njegova dnevna parola se je glasila: »Eediii!« (To je bil naš harmonikaš, s katerim se je sijajno razumel). Prevažal nas je in vozil zelo varno 6.500 km po mestih in pustinjah južno-vzhodne Avstralije.

Avstralija je najstarejši in najmanjši (brez Tasmanije 7.615.000 km²) stalno obljude ni kontinent. Prvotni prebivalci, Aboridžini, so prišli pred najmanj 40.000 leti preko celinskega mostu, ki se je v prazgodovini zemlje zrušil v morje, iz Azije v Avstralijo. Bogato otočje in globokomorski jarki med obema celinama so ostanki in priče nekdanjega dogajanja.

Danes šteje kontinent 17 milijonov ljudi. To so pretežno potomci prvotnih priseljencev Angležev in drugih narodnosti iz vsega sveta. V mlajši preteklosti se priseljujejo predvsem Azijci, ker usmerja Avstralija, kot neodvisen član Britanskega Commonwealtha, svoje gospodarske stike bolj in bolj v države sosednje Azije.

Prvi evropski gospodarji kontinenta, Angleži, so Aboridžine kruto decimirali in preganjali iz rodovitnih predelov v puščavsko, suho notranjost, (etnične čistke so se ponavljale med vso dobo odkritja Novega sveta, tja do fašizma in nacizma do danes) in jih je le še 1,2 odstotka prebivalstva.

Povprečna gostota naseljenosti v Avstraliji je komaj 2,2 človeka na 1 km² (v Avstriji v primerjavi 87 lj./km²). Prebivalstvo se kopiči predvsem v obrobni velemestih. Po predelih, koder je potoval Gallus, ustreza zmerno podnebje podobno našemu v južni Italiji. Najnižje temperature s padavinami in pozimi tudi snegom dosežejo Avstralske Alpe na JV. Obsežnejša smučarska področja kot v naših Alpah se širijo v gorovju Snowy Mountains med Sydneyem in Canberro.

Ker leži vsa Avstralija na južni poluti, so letni časi tam

ravno nasprotni našim na severni poluti.

Postojanke Gallusovih koncertov so bili 3-milijonsko pristaniško mesto Sydney, Zvezno glavno mesto Canberra

7 km² veliko umetno jezero z razglednega stolpa Canberre

(300.000), Albury, 3-milijonsko pristaniško mesto Melbourne ob J-obali, Mildura ob reki Murray in milijonsko mesto Adelaide ob zalivu St. Vincent.

Na splošno bode pri avstralskih mestih v oči blagodejna, občudovanja vredna snaznost, širokogrudno načrtovane ceste in mestne četrti ter veliko zelenih površin.

Značilnosti Sydneya so smelo v nebo štrleče stavbe iz železobetona poleg ostankov starega viktorjanskega sloga. Znamenja mesta so impozantna Harbour Bridge, največja v enem loku zgrajena železna konstrukcija sveta. Po odkritju Avstralije po Jamesu Cooku leta 1770 je nastala leta 1788 na tem mestu prva naselbina britanskih kaznjencev. Poleg pristaniškega mostu tvori slavni Opera House monumentalni samovoljni simbol moderne Avstralije. V nakupovalnem središču Centre point se dviga 325 metrov visok razgledni stolp

Sydney Tower, ki nudi razgled po vsej panorami mesta. Visoko nad cestami poteka enotirna železnica, ki povezuje jedro mesta s turistično-razstavnim središčem Darling Harbour.

13. avgusta je imel Gallus svoj prvi koncert v Slovenskem klubu, ki so ga rojaki navdušeno sprejeli. Naslednji dan je sledil po maši koncert v Slovenskem društvu Merrylandsu in isti popoldan v Avstrijskem klubu. Taki klubi so ob koncih tedna kraji družabnih srečanj med člani. Nekateri izmed avditorija v Avstr. klubu očitno niso prišli na koncert, temveč na klepet, kar je avstrijski publiki prirojeni lepo posredovani spored občutno motilo in nas malce razočaralo.

Ob prihodu v Canberro, od leta 1927 zvezno glavno mesto na lastnem vladnem teritoriju, 15. avgusta zvečer, nas je peljal g. Cvetko na hrib s krasnim

več satelitskimi mestnimi predeli v zelo razrahljani zazidavi. Ko se je leta 1951 priselil g. Cvetko, je štelo mesto šele 35.000 ljudi.

Umetno zajezeno jezero ob reki Molonglo loči jedro mesta od vladne četrti. V Avstrijskem klubu je gostoval Gallus 16. avgusta dopoldne, v Slovenskem pa zvečer. Pri obeh so ga prijazno sprejeli in pogostili: Dan navrh smo si ogledali znameniti Australian War memorial – vojni spomenik in muzej, kjer je zabeleženih nad 100.000 imen padlih avstralskih vojakov. Naslednji dan smo šli v Titbinbilla, nacionalni živalski vrt, in si ogledali neštete kenguruje, tudi take, ki so nosili mladiče v svoji trebušni malhi in leno na evkaliptovih drevesih dremajoče koala-medvedke. Zvečer sta povabila gospa in gospod Falež ves zbor s traban-ti vred na »drink« v njun čedni

Krojstvo
WEISS

išče vaje
vjenko ali vaje
Nastop po dogovoru.

KROJSTVO WEISS
SPITALGASSE 12
9020 CELOVEC
TELEFON 0 46 3/51 37 52

razgledom na kraj. Pod nami se je širilo morje luči in posredovalo vtis milijonske naselbine. Tod smo se prvič srečali z za nas eksotičnimi kenguriji. Naslednjega dne smo ugotovili in zvedeli, da je Canberra – po aboridžinsko »kraj snidenja« – s 300.000 prebivalci nastala po načrtu ameriškega arhitekta Griffina z upravnim centrom in

dom. V Canberri smo si ogledali še zanimiv botanični vrt, razkošno parlamentarno poslopje ter okoli njega nameščene, deloma dokaj eksotične stavbe ambasad z vsega sveta, med njimi revno kočjo aboridžinskega zastopstva, očitno demonstrativnega značaja.

Dalje prihodnjič

SREČANJE IZSELJENCEV

Zveza slovenskih izseljencev obvešča, da bo imela v nedeljo,

25. septembra, s pričetkom ob 14. uri

v Kulturnem domu »Danica« v Šentprimozu svoj

REDNI OBČNI ZBOR

Kot v minulih letih, bo občni zbor tudi tokrat povezan z družabnim srečanjem. Prireditve bodo s kratkim kulturnim sporedom popestrili domači prosvetaši.

Bivše izseljence vabimo, da se prireditve udeležijo s svojimi družinami, prijatelji in znanci. Skupaj se bomo spominjali časov pregnanstva, v prijetni domači družbi pa se bomo pomenili tudi o današnjih vprašanjih.

Zveza slovenskih izseljencev

REGIONALNA LIGA

SAK prvič poražen

Voitsberg - SAK 4:3 (2:1)
Postava: Preschern, Savič, F. Sadjak, A. Sadjak, Škof (35. M. Sadjak), Blajs, Sumberac, Wölbl, Eberhard, Lippusch, Petschenig.

Prvič v tekočem nogometnem prvenstvu je Slovenski atletski klub zapustil igrišče kot poraženec. V tekmi, ki je bila zanimiva in napeta, je SAK bil

celo boljši, kar se je izražalo tudi v razmerju kotov (11:0 za SAK). Voitsberg pa je hladnokrvno izrazil vsako napako slovenskih nogometašev in s hitrimi protinapadi premagal SAK s 4:3.

O tekmi in o vzrokih prvega poraza je Alojz Sadjak, strelec tretjega gola, dejal sledeče: «Ne smemo se izgovarjati na

slabo razsvetljavo in na ne vem kaj še. Dejstvo je, da smo naredili vrsto napak, tudi jaz. V vsaki tekmi se naredijo napake, vendar tokrat je bilo tako, da nismo pravočasno atakirali nasprotnika, ki je neovirano prišel do šestnajstmetrskega prostora. Tudi si nismo pomagali drug drugemu. Ker smo stalno napadali, so oni imeli možnosti za konter in te so hladnokrvno izrabili.

V naslednji tekmi je naš nasprotnik VSV, ki je zagotovo boljši kot lani. Za to tekmo velja, da moramo stoodstotno pokrivati in igrati vsak za vsekega. Le tako bomo zopet tisto moštvo, kakršno smo že bili.»

V nedeljo vrhunski derbi: SAK - VSV

V nedeljo, 18. 9. 94, ob 17.00 se bosta v vrhunskem derbiju pomerili enajsterici SAK in VSV. Beljačani, ki so vse kaj drugega kakor prijeten nasprotnik, so po porazu SAK v Voitsbergu prevzeli vodstvo na lestvici in bodo prišli v Trnjo vas kot favoriti. Vsekakor izziv za slovenske nogometaše, da pred domačimi navijači zopet osvojijo mesto na vrhu lestvice.

2. RAZRED E

Pošta - SAK II 0:2 (0:1)
Postava: Wastian, Kreutz, Blajs Miloš, Hren, Sienčnik, Zankl, Šmid, Tolmaier (46. Kapus), Nachbar, Buchwald.

Drugo moštvo Slovenskega atletskega kluba je tudi tokrat slavilo jasno zmago. Obakrat je bil za SAK uspešen Mario Buchwald.

Kljub ponovnemu uspehu za svoje varovance pa je trener Miha Kreutz po tekmi izrazil svoje razočaranje nad odborom in nad trenerji naraščaja: «Najprej bi rad povedal, da sem razočaran nad nezanimanjem za drugo moštvo predvsem s strani odbora, ki me je pustil povsem samega z vsemi težavami, ki jih ima prvenstveno tekmovalje. Skupaj z Mirkom Isoptom urejava vse sama. Nobenega od funkcionarjev ne

zanima, kako igramo, tako teniramo. Tudi sicer pogrešam več zanimanja.

Drugo pa je, da sem od mladih fantov, ki so prej igrali v ekipah naraščaja, pričakoval nekoliko več. Vendar sem moral ugotoviti, da niti najosnovnejših stvari ne obvladajo. Sedaj moram z njimi trenirati, kako se vodi žoga, kako se poda in podobno. Zato moram na tem mestu kritizirati tudi trenerje naraščaja. Za fante je seveda prvenstveno tekmovalje v 2. razredu nekaj povsem novega. Tu naletimo na izkušena moštva, ki igrajo zelo trdo in v takem okolju se morajo šele znajti. Naučiti se morajo še tudi, da bodo v tekmi bolj samostojni, da ne tečejo šele takrat, ko jaz zavpijem. Nogomet se odvija tudi v glavi, npr. tekanje brez žoge itd. Tega jih v tako kratkem času še nisem

mogel naučiti. Reči pa moram, da se zelo trudijo, da zelo pridno trenirajo. Če nam letos ne bi uspel povzdig v 1. razred, potem sem prepričan, da bomo to dosegli naslednje leto.

Sicer pridno igramo in lahko rečem, da v glavnem napadamo mi, vendar pa spredaj še nismo tako zreli, da bi hladnokrvno izkoristili vsako priložnost.

V nedeljo igramo v predtekmi k SAK - VSV proti zelo dobremu nasprotniku DSG Borovlje, kjer letos igra tudi Mirko Wieser. V tej tekmi bomo morali igrati povsem brez igralcev iz prve ekipe, zato bo seveda težje. Predvsem vratar Wastian nam bo manjkal. Kljub temu upam, da nam bo uspelo biti enakovereden nasprotnik.»

PODLIGA VZHOD

V podligi vzhod si je Bilčovs po dveh porazih zopet opomo-

Vestnikov izlet 94

Dragi bralci in prijatelji Slovenskega vestnika!

Kot najbrž že veste, smo letošnji Vestnikov izlet, tokrat 9. po vrsti, zaradi državnoborskih volitev pomaknili za en teden.

Odpeljali se bomo torej v petek, 14., vrnili pa v nedeljo, 16. oktobra. Tokrat smo spet izbrali morje, čudovito Malinsko na jugozahodni obali otoka Krk.

Tam smo za vse udeležence izbrali hotel Palace v hotelskem mestu Haludovo. Hotel je A-kategorije z vsem ustreznim udobjem - od notranjih in zunanjih bazenov z morsko vodo, frizerskih salonov, športnih in rekreacijskih objektov, kazina itd. do zdravstvene oskrbe. Nudi torej vse, kar si srce poželi.

Ker bomo že na morju, se bomo z ladjo popeljali na panoramski izlet po prelepem Kvarnerskem zalivu, ob večerih pa se zavrteli ob razposajeni in tudi umirjeni glasbi »Dua Peugeot«, ki ga sestavljata Hanzi in Heinz iz Šentprimoža. Letos nas bo torej na vsej poti spremljala živa in domača glasba!

Vse navedeno smo vam pripravili za zelo ugodno ceno 1.400 šil. po osebi. Dodatek za enoposteljno sobo je 200 šil.

V miru se odločite, dogovorite z vašimi prijatelji in znanci in se nam prijavite. Vašo odločitev sporočite Milki Kokotovi ali Urški Brumnikovi na ZSO, Tarviser Straže 16, tel. 0 46 3/ 51 43 00 (int. 40 ali 14).

Odločite se, tudi letos nam bo lepo!

gel in prepričljivo zmagal v Metlovi s 3:1.

Globasnica pa je tudi v tujini proti Pokrčam osvojila eno točko. Moštvi sta se ločili z 1:1.

1. RAZRED D

Železna Kapla - Sele 2:3

V derbiju med sosednjima moštvoma iz Železne Kaple in Sel so selski nogometaši pokazali hiter in učinkovit nogomet. Kapelški nogometaši so napa-

dali „brez glave«, kakor je to opisal njihov trener Miloš Rus in se tudi niso držali navodil, za katere so se zmenili v garderobi.

Pri Selanih je bil zelo razpoložen Igor Maver, ki je zadel dvakrat v mrežo za tretji gol pa je poskrbel Ahim Oraže.

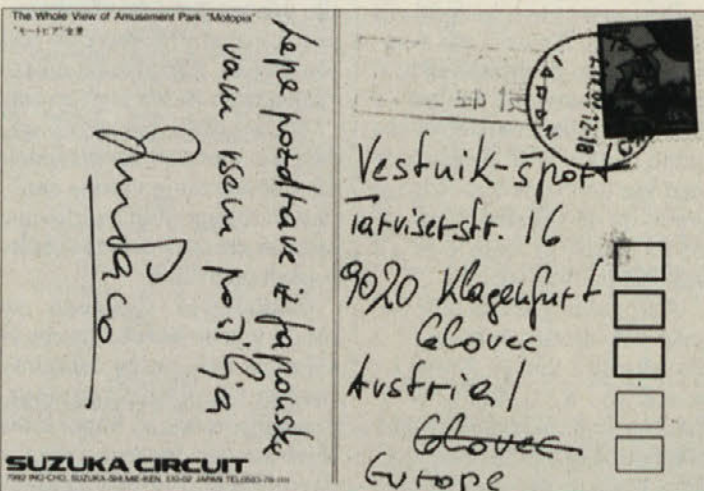
Pri Selanih je pred nedavnim prevzel soodgovornost, skupno z dosedanjim trenerjem Nantijem Travnikom, trener Nanti Dovjak.

KOLESARJENJE

Kolesarski maraton po Koroški

Nad 300 kolesarjev iz štirih držav se je udeležilo preteklo nedeljo »Karavanškega kolesarskega maratona«. Kolesarska prireditelj je tekla četrtič in prireditelj, kolesarski klub Borovlje, je letos dal kolesarjem na razpolago dve progi po 110 km in pa veliki maraton na 180 km. Prireditve so se udeležili predvsem amaterski kolesarji med njimi pa tudi Peter Wrolich, ki se je šele v sredo vrnil z Japonske, kjer je uspešno vozil dve tekmi (drugi v ekipnem tekmovalju na kronometer, peti na dirki na cesti med 460 tekmovalci) in je zamudil za 1 dan udeležbo pri etapni dirki po Štajerskem. Tako da je bil ta maraton iz Borovelj preko Rožeka in Gur nazaj v Borovlje nato pa preko

Kočuhe in Medgorij v Podjuno, Škocijan, Železno Kaplo in preko Šajde v Sele, Borovlje in do cilja v Slovenji Plajberk odličen trening ob koncu sezone. Peter se je na Obirskem poslovil od zadnjih sotekece in prispel po 5:07 urah k Užekarju v Slovenji Plajberk, s prednostjo 11. minut, pred drugouvrščenim Nemcem Rainerjem Poppom. Tretji je bil Slovenec Marjan Zupančič. Tudi na kratki progi je zmagal Slovenec in sicer Janez Zakotnik; za 110 km je potreboval 3 ure in 33 min. Ob robu je treba še omeniti, da je prireditelj prevedel okusno izdelana vabila za to prireditelj dosledno tudi v italijanščino, na žalost pa se ni opogumil, da bi vabil tudi v slovenščini, čeprav sodijo

Ta razglednica je prišla z Japonske, poslal pa jo je Ločan Peter »Paco« Wrolich, ki je tam sodeloval na dveh kolesarskih tekmah. Z njo je poslal pozdrave Slovenskemu vestniku in vsem bralcem.

ravno Slovenci na tej mednarodni prireditvi med vrhunske tekmovalce.

Poleg Petra se je te kolesarske dirke po naših krajih udeležila še cela vrsta naših ljudi,

naj omenim samo Petra Sterna iz Dobrle vasi in Šimana Lauseggerja iz Slovenjega Plajberka. Za vse je bil ta kolesarski maraton veliko doživetje.

J. Wrolich

VLJUDNO VAS VABIMO NA

slovesno otvoritev novih bančnih prostorov

v Borovljah, Hauptplatz 16 (osrednje križišče),

ki bo v soboto, 17. septembra 1994.

PROGRAM OTVORITVE

ob 9.30 sprejem gostov

ob 10.00

slavna otvoritev pozdrav gostov pozdravni nagovor predsednika poročilo gradbenega odbora blagoslovitev novih bančnih prostorov

BESEDE ČASTNIH GOSTOV:

župan občine Borovlje predsednik Zveze slovenskih zadrug. Po sporedu so vsi udeleženci prisrčno vabljeni na domačo zakusko in pijačo ob zvokih Trša Drava. Veselimo se Vašega cenjenega obiska!

Posojilnica-Bank Borovlje